

Vragen over HPV-vaccinatie

De vragen komen van de website van het RIVM en aan de antwoorden van het RIVM zijn NVKP antwoorden toegevoegd. De bronnen waarnaar in de NVKP-antwoorden wordt verwezen, zijn te vinden in het HPV-dossier: <http://nvkp.nl/informatie/ziekten-en-vaccins/hpv-baarmoederhalskanker/>

Vaccineren is een keuze én een eigen verantwoordelijkheid!

Lees de bijsluiter en meldt elke (ook elk vermoeden van) vaccinatieschade bij Bijwerkingencentrum Lareb!

-
- [Veiligheid van de HPV-prik](#)
 - [Waarom vaccineren tegen HPV?](#)
 - [Bijwerkingen van de HPV-vaccinatie](#)
 - [Wanneer wel/niet HPV-vaccinatie?](#)
 - [HPV-prik voor jongens](#)
 - [Toestemming van ouders nodig?](#)

VEILIGHEID VAN DE HPV-PRIK

Zitten er gevaarlijke stoffen in het HPV-vaccin?

RIVM: Nee, er zitten geen gevaarlijke stoffen in het HPV-vaccin.

NVKP: In Nederland wordt het HPV-vaccin Cervarix gebruikt. Cervarix is samengesteld met een nieuw adjuvans, AS04. Dit adjuvans is uitgekozen om te garanderen, dat Cervarix bij vrouwen een sterke en langdurige reactie van het immuunsysteem oproept. Het is een combinatie van 0,5 milligram aluminiumhydroxide en 50 microgram gezuiverd lipide-derivaat uit Salmonella Minnesota (3-O-desacyl-4'-monofosforyllipide A (MPL)3, geadsorbeerd op gehydrateerd aluminiumhydroxide (Al(OH)3). Aluminium is een neurotoxische stof die giftig is voor het zenuwstelsel en de hersenen. De concentratie van het aluminium in Cervarix is weliswaar binnen de normen van de Amerikaanse FDA. Aangetoond is echter dat aluminium gedrags- en geheugenstoornissen geeft, die een gevolg zijn van de dood van motorneuronen (aangetoond bij dieren) bij een dosis van 10 – 11 microgram/kg. Vaccinatie met Cervarix zal bij 11 jaar oude meisjes gemiddeld een belasting geven van ongeveer 34 microgram/kg! Neurologische bijwerkingen zijn dan ook te verwachten. Er verschijnen steeds meer artikelen over deze giftige stof. (*Journal of American Physicians and Surgeons*, [Volume 21, Number 4.](#))

<http://www.activistpost.com/2017/02/newly-published-retrospective-study-nails-aluminum-vaccines-unsafe.html>

Is er al voldoende onderzoek gedaan naar de HPV-prik?

RIVM: Ja, net als andere geneesmiddelen en vaccins is het HPV-vaccin uitgebreid onderzocht op veiligheid en effectiviteit voordat het op grote schaal werd toegediend. Vanaf het moment dat het vaccin wordt opgenomen in het Rijksvaccinatieprogramma wordt er doorlopend onderzoek gedaan naar de effectiviteit en de bijwerkingen.

NVKP:

- Deskundigen zijn van mening, dat het om een zeldzame, ernstige ziekte gaat.
- Het is niet het HPV dat baarmoederhalskanker veroorzaakt, maar het verminderde afweersysteem van de vrouw, dat de chronische virusinfectie niet opgeruimd krijgt; 80% van alle vrouwen in Nederland raakt in haar leven ooit besmet met het humaan papillomavirus, dat dat bijna altijd door het eigen afweersysteem binnen 2 jaar wordt opgeruimd.
- Vaccinaties worden **minder** streng en uitgebreid getest dan medicijnen. Als zgn. 'biologische geneesmiddelen' zijn vaccins niet onderhevig aan onderzoek op farmacokinetische eigenschappen (d.w.z. we weten niet wat de stoffen in het lichaam doen, waar ze naar toegaan, hoelang deze in het lichaam blijven en of de stoffen worden uitgescheiden). Ook vindt er geen dubbelblind placebogecontroleerd onderzoek plaats. Dit geldt voor alle vaccins en net zo goed voor het HPV-vaccin.
- Er is nog zoveel onduidelijkheid over dit vaccin, dat er een speciaal monitoringsplan voor is gemaakt. Het vaccin is volgens de NVKP daarmee té experimenteel om in het Rijksvaccinatieprogramma opgenomen te zijn.
- Of het vaccin effectief is, zal pas over 10/15 jaar duidelijk kunnen worden. Het vaccin is getest op vrouwen van 16 tot 26 jaar, niet op de 12-jarigen die het vaccin krijgen.
- De Gezondheidsraad benadrukt zelf dat vervolgonderzoek nodig is.
- Veiligheid kan niet worden gegarandeerd nu er wereldwijd vele meldingen van ernstige bijwerkingen zijn.
- In Japan adviseert men het HPV-vaccin niet meer, Israël is er nooit mee begonnen, Denemarken overweegt te stoppen. Ierse, Deense en Engelse ouders verenigen zich om op te komen voor hun dochters, die met ernstige gezondheidsklachten worstelen. Het Amerikaans College van kinderartsen waarschuwt voor onvruchtbaarheid etc. Nederland blijft echter vaccinatieschade als

gevolg van HPV vaccinatie ontkennen.

WAAROM VACCINEREN TEGEN HPV?

Beschermt de HPV-vaccinatie volledig tegen baarmoederhalskanker?

RIVM: Nee, de HPV-vaccinatie beschermt tegen typen HPV16 en HPV18. Samen veroorzaken deze typen ongeveer 70 procent van alle gevallen van baarmoederhalskanker. De HPV-vaccinatie beschermt dus voor ongeveer 70 procent tegen baarmoederhalskanker.

NVKP: Het HPV-vaccin voorkomt geen baarmoederhalskanker, zoals wordt gesuggereerd in de HPV-folder van het RIVM. Het kan slechts de infectie voor de typen HPV 16 en 18 voorkomen, maar er zijn meerdere typen HPV. De meeste HPV-infecties zijn kortdurend en hebben geen relatie met baarmoederhalskanker. Pas over 10 à 15 jaar zal duidelijk worden welk effect het vaccin heeft op voorkomen van baarmoederhalskanker. In een rapport stelt de FDA dat niet het virus de veroorzaker is van de kanker, maar de chronische HPV-infectie leidt tot een verhoogde kans op baarmoederhalskanker.

Waarom krijgen meisjes de HPV-prik als ze 12 jaar zijn?

RIVM: Het vaccin werkt het beste als een meisje de vaccinatie krijgt voordat ze voor het eerst met iemand vrijt. Uit onderzoek blijkt dat meisjes van 12 jaar nog niet seksueel actief zijn.

NVKP: Het is de bedoeling dat meisjes en vrouwen worden gevaccineerd als zij nog niet in aanraking zijn gekomen met HPV, dus voordat zij seksueel actief zijn. Als er al een bestaande besmetting is met de typen HPV16 en/of 18 en er wordt gevaccineerd, wordt het risico op baarmoederhalskanker juist vergroot.

Er zijn diverse onderzoeken die een HPV-besmetting aantonen bij 3, 5 en 10-jarige meisjes en bij vrouwen van wie men zeker weet dat ze geen seksueel contact hebben gehad. Vóór de vaccinatie zouden meisjes dus eerst moeten worden getest op de aanwezigheid van HPV.

Beschermt de HPV-vaccinatie levenslang tegen baarmoederhalskanker?

RIVM: Wetenschappers verwachten dat het vaccin levenslang beschermt. Het vaccin wordt nu 12 jaar gebruikt en de bescherming bij de meisjes die 12 jaar geleden zijn ingeënt, is niet verminderd. We houden goed in de gaten of de bescherming op lange termijn minder wordt.

NVKP: Men weet niet of een herhalingsvaccinatie noodzakelijk is. Bij de berekeningen van de Gezondheidsraad is men ervan uitgegaan dat vrouwen rond hun 30ste nog een keer moeten worden gevaccineerd. Geen enkel vaccin geeft levenslange bescherming.

Is het nog nodig om veilig te vrijen als je gevaccineerd bent tegen HPV?

RIVM: Ja, ook als je de HPV-vaccinatie hebt gehad is het belangrijk om veilig te vrijen. Veilig vrijen beschermt namelijk ook tegen andere seksueel overdraagbare aandoeningen (soa's), zoals hiv en chlamydia.

NVKP: Jazeker, want er zijn meerdere virussen dan die in het vaccin zitten. In het vaccin zit alleen HPV 16 en 18. En condooms beschermen vrouwen niet per definitie tegen een HPV-infectie.

Is duidelijk wat de effecten van het HPV-vaccin op de lange termijn zijn?

RIVM: De bijwerkingen van vaccins ontstaan altijd kort na de toediening. Onvoorziene bijwerkingen op lange termijn zijn daarom niet te verwachten. Wetenschappers verwachten dat het vaccin langdurig werkzaam is. Om hier zeker van te zijn lopen verschillende langlopende onderzoeken, onder andere bij het RIVM.

NVKP: Er is nog veel onduidelijk over de bijwerkingen op de lange termijn, ook doordat de vaccins worden gemaakt door middel van recombinante DNA-technologie (genetische manipulatie). Gardasil maakt daarbij gebruik van gistcellen en Cervarix van insectencellen. Altijd blijven er resten van het groeimedium aanwezig in het vaccin. Hoe is het met de vruchtbaarheid? Hoe zal een zwangerschap verlopen? Wat zijn de gevolgen voor de baby? Volgens de Gezondheidsraad moeten we alert zijn op zeldzame, nog onbekende bijwerkingen. Vooraanstaande wetenschappers zijn van mening dat de onzekerheden grote risico's met zich meebrengen. Zij hebben laten weten dat zij de invoering van het vaccin in het Rijksvaccinatieprogramma (RVP) onwenselijk achten.

Beschermen vitamine A en foliumzuur ook tegen baarmoederhalskanker?

RIVM: Nee.

NVKP: Hierover is niets bekend, simpelweg omdat er geen onderzoek naar wordt gedaan.

Is het nog nodig om een uitstrijkje te laten maken als je gevaccineerd bent tegen HPV?

RIVM: Ja. Het blijft belangrijk voor vrouwen om vanaf hun 30e een uitstrijkje te laten maken, ook al zijn ze gevaccineerd tegen HPV. Het vaccin beschermt namelijk niet tegen alle HPV-typen die baarmoederhalskanker kunnen veroorzaken. Via het bevolkingsonderzoek Baarmoederhalskanker krijgen vrouwen vanaf hun 30e tot hun 60e elke vijf jaar een uitnodiging van de huisarts om een uitstrijkje te laten maken. Daarmee wordt onderzocht of er sprake is van baarmoederhalskanker of een voorstadium daarvan.

NVKP: Ja, het uitstrijkje blijft nodig, want 1 op de 3 baarmoederhalskankers hebben geen enkele relatie met de HPV-typen waartegen wordt gevaccineerd.

BIJWERKINGEN VAN DE HPV-VACCINATIE

Heeft het HPV-vaccin veel bijwerkingen?

RIVM: Milde bijwerkingen komen veel voor, ernstige bijwerkingen zelden. Een deel van de meisjes krijgt een pijnlijke arm of een rode vlek rond de prikplek. Een heel enkele keer valt een meisje flauw of is ze erg moe. Dit flauwvallen kan komen als een meisje het erg spannend vindt om de prik te krijgen. Na enkele dagen zijn de pijn- en moeheidsklachten meestal voorbij. Bijwerkingen kunt u melden bij [bijwerkingencentrum Lareb](#).

NVKP: Het HPV-vaccin kent erg veel bijwerkingen. Vanaf 2011 tot eind 2015 zijn 231 ernstige meldingen door Bijwerkingencentrum Lareb opgetekend, waarbij de relatie met het vaccin niet kan worden uitgesloten; langdurige vermoeidheid is het meest genoemd (168 keer). De klachten hebben een aanzienlijke impact op het dagelijks leven van de meisjes.

In de landen waar al eerder met HPV-vaccinaties werd begonnen, zijn veel ernstige bijwerkingen gesignaleerd. Dat geldt zowel voor Gardasil (in Amerika, Australië, en bijvoorbeeld Spanje), als voor Cervarix (Groot-Brittannië).

Wereldwijd zijn er vele, ernstige, bijwerkingen gerapporteerd en zijn er door ouders belangengroepen opgericht, zoals in Ierland, Denemarken en Engeland. Zowel de verantwoordelijken in Nederland als in het buitenland blijven hardnekkig volhouden dat er geen overtuigend bewijs is dat de vele duizenden gerapporteerde reacties een gevolg zijn van het kort ervoor ingespoten HPV-vaccin. Onduidelijk is welk bewijs de verantwoordelijken kan overtuigen dat de reactie een gevolg is van het vaccin. De NVKP pleit ervoor dat de bewijslast wordt omgedraaid. Als een meisje vlak na de vaccinatie onwel wordt, dan is het aan de verantwoordelijken om te bewijzen dat de reactie NIET een gevolg is van het vaccin.

Zijn er meisjes doodgegaan door de HPV-vaccinatie?

RIVM: Nee, er zijn geen meisjes doodgegaan door de HPV-vaccinatie, ook niet in het buitenland.

NVKP: Er zijn wereldwijd tientallen meldingen van overlijden na HPV-vaccinatie, maar helaas is een direct verband moeilijk te bewijzen. Daardoor wordt de doodsoorzaak als *onbekend* geregistreerd. Vaccinatie is bij voorbaat van alle verdenking uitgesloten, er wordt dus nooit in die richting gezocht. En daar waar niet gezocht wordt, wordt ook niets gevonden.

Een document van de *Food and Drug Administration* (FDA, vergelijkbaar met bij ons het CBG (College ter Beoordeling Geneesmiddelen), meldt dat Gardasil, sinds de invoering daarvan in Amerika in juni 2006, gemiddeld één dode per maand heeft geteld. Naast allerlei andere ernstige gevolgen, zoals de verlamingsziekte Guillain-Barré, een verschijnsel dat ook bekend is na toediening van andere vaccins.

(*Controversial HPV Vaccine Causing One Death Per Month: FDA Report. 140 "serious" adverse reactions, including 27 "life threatening" cases, 10 spontaneous abortions, and 6 cases of the debilitating Guillain-Barre Syndrome reported since January 2008,* <http://www.lifesitenews.com/ldn/2008/jul/08070316.html>)

Kan de HPV-vaccinatie chronische vermoeidheid veroorzaken?

RIVM: Chronische vermoeidheid komt veel voor bij meisjes. De oorzaak is onbekend. Na mediaberichten zijn er wel veel meldingen van chronische vermoeidheid bij Bijwerkingencentrum Lareb gedaan. In een groot onderzoek in Engeland met hetzelfde vaccin is geen verband gevonden tussen het vaccin en het ontstaan van de klachten. Voor de zekerheid is het RIVM een soortgelijk onderzoek in Nederland gestart. Zie ook [Onderzoek naar HPV-vaccinatie en langdurige vermoeidheidsklachten](#)

NVKP: Bijwerkingencentrum Lareb heeft gemeld, dat in minimaal 168 meldingen langdurige vermoeidheid optrad en een relatie met het vaccin *zeer waarschijnlijk* werd geacht.

Kan er verlamming optreden door de HPV-vaccinatie?

RIVM: Nee, er kan geen verlamming optreden door de HPV-vaccinatie. In de Verenigde Staten is wel een meisje verlamd geraakt vlak nadat ze de vaccinatie had gekregen. Maar de verlamming bleek door iets anders te komen.

NVKP: Uit het eerder gemelde document van de FDA blijkt dat in Amerika wel degelijk meerdere verlamingsverschijnselen zijn opgetreden na HPV-vaccinatie. Het is te gemakkelijk om dit aan toeval toe te schrijven.

Deze uitzending van Zorg.nu geeft objectieve informatie over het HPV-vaccin:

<https://zorgnu.avrotros.nl/uitzending.../15-11-2016/hpv-vaccin/>

Kan de HPV-vaccinatie leiden tot haaruitval?

RIVM: Nee, de HPV-vaccinatie kan niet leiden tot haaruitval.

NVKP: Hierover is niets bekend.

Kan het HPV-vaccin vruchtbaarheidsproblemen veroorzaken?

RIVM: Nee, de HPV-vaccinatie kan geen vruchtbaarheidsproblemen veroorzaken. De vaccinatie werkt op het afweersysteem van het lichaam en niet op de voortplantingsorganen.

NVKP: Ja, er zijn aanwijzingen dat meisjes vervroegd in de menopauze komen na HPV-vaccinatie en dús onvruchtbaar worden:

<http://casereports.bmj.com/content/2012/bcr-2012-006879.abstract>

<http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/23902317>

Op 29 januari 2016 waarschuwde het Amerikaans College van kinderartsen hiervoor. Ook zij zien een verband tussen het vroegtijdig in de menopauze komen van tieners en het vaccin en adviseren daarom niet langer het vaccin.

Kan het HPV-vaccin leiden tot aangeboren afwijkingen van een baby bij toekomstige zwangerschappen?

RIVM: Nee, de HPV-vaccinatie kan niet leiden tot aangeboren afwijkingen bij een baby. De vaccinatie werkt op het afweersysteem van het lichaam en niet op de voortplantingsorganen.

NVKP: Daarover kunnen nog geen uitspraken worden gedaan, omdat dit pas over een aantal jaren duidelijk zal worden als de gevaccineerde meisjes zelf kinderen krijgen.

Heeft de HPV-vaccinatie invloed op de menstruatie?

RIVM: Nee, de HPV-vaccinatie heeft geen invloed op de menstruatie. Het vaccin werkt op het afweersysteem van het lichaam en er zitten geen hormonen in. Daarom heeft de vaccinatie geen invloed op de menstruatie.

NVKP: Het kan dat een meisje ná de vaccinatie geen menstruatie meer heeft en al in de overgang komt.

Kan de HPV-vaccinatie leiden tot langdurige darmklachten?

RIVM: Darmklachten na HPV-vaccinatie zijn mogelijk. De HPV-vaccinatie veroorzaakt geen ernstige darmziekten.

NVKP: Bij meer dan 1 op de 100 meisjes komen maagdarmklachten waaronder misselijkheid, braken, diarree en buikpijn voor.

WANNEER WEL/NIET EEN HPV-VACCINATIE?

Is een HPV-vaccinatie nog zinvol als een meisje al seksueel actief is?

RIVM: Ja, een HPV-vaccinatie kan zeker zinvol zijn als een meisje al seksueel actief is, want het kan zijn dat zij nog geen besmetting met HPV 16 en/of 18 heeft opgelopen. Het vaccin beschermt het beste als een meisje nog geen seksueel contact heeft gehad. Testen op een infectie met HPV 16 en/of 18 is niet mogelijk.

NVKP: Als een meisje seksueel actief is en er is al een besmetting met de typen HPV16 en 18 wordt het risico op baarmoederhalskanker juist vergroot wanneer alsnog wordt gevaccineerd.

Er zijn diverse onderzoeken die een HPV-besmetting aantonen bij 3, 5 en 10-jarige meisjes en bij vrouwen van wie men zeker weet dat ze geen seksueel contact hebben gehad. Vóór de vaccinatie zouden meisjes dus eerst moeten worden getest op HPV.

Is een HPV-vaccinatie zinvol als een meisje lesbisch is?

RIVM: Ja, een HPV-vaccinatie heeft ook zin als je lesbisch bent. Meisjes die met elkaar vrijen, kunnen elkaar ook besmetten.

NVKP: Het risico op besmetting met HPV16 of 18 geldt voor elke seksuele relatie, ongeacht aard. De vraag is meer of deze vaccinatie überhaupt wel zinvol is.

Mogen meisjes met een kippenei-eiwitallergie een HPV-vaccinatie?

RIVM: Ja, meisjes met een kippenei-eiwitallergie mogen een HPV-vaccinatie. Voor het maken van het HPV-vaccin worden geen kippeneieren gebruikt.

NVKP: Er kan een overgevoeligheid zijn voor de werkzame bestanddelen of voor één van de hulpstoffen (bijvoorbeeld gistallergie). Raadpleeg altijd de bijsluiter!

Is een HPV-vaccinatie mogelijk als een meisje ongesteld is of de pil slikt?

RIVM: Ja, het is geen enkel probleem de HPV-vaccinatie te halen als je ongesteld bent of de pil slikt. De vaccinatie krijg je in je arm. De HPV-vaccinatie wordt uitgesteld wanneer je koorts hebt, als je je te ziek voelt om naar buiten te gaan, bij zwangerschap of als je een ernstige stoornis van je afweersysteem hebt.

NVKP: Als een meisje de pil slikt vanwege seksuele contacten is het raadzaam om vóór vaccinatie eerst te testen op HPV. Want als er al een besmetting is met de typen HPV16 en 18 en er wordt dan gevaccineerd, wordt het risico op baarmoederhalskanker juist vergroot.

HPV-PRIK VOOR JONGENS

Waarom is er momenteel geen HPV-vaccinatie bij jongens?

RIVM: De Gezondheidsraad (Gr) adviseert de minister over vaccinaties. In 2008 heeft de Gr de minister geadviseerd te vaccineren tegen HPV en sinds 2009 worden meisjes gevaccineerd tegen HPV type 16 en 18. Indertijd heeft de Gr wel stil gestaan bij een HPV-vaccinatie voor jongens. Ze hebben dit bekeken zowel vanuit het perspectief van mogelijk betere bescherming van meisjes, als van bescherming van jongens tegen ziekten die voor hen relevant zijn. Maar de Gr oordeelde dat er te weinig wetenschappelijke inzichten over HPV-gerelateerde ziekte bij jongens beschikbaar waren om een goed advies te kunnen doen.

NVKP: Er is nog geen onderzoek dat de effectiviteit en veiligheid kan aantonen, dus daarom is het af te raden om dit omstreden vaccin ook aan jongens te geven om zeer zeldzame vormen van kanker te voorkomen.

Wanneer komt een HPV-vaccinatie voor jongens in het Rijksvaccinatieprogramma?

RIVM: Het besluit voor een nieuwe vaccinatie wordt niet zomaar genomen. Allereerst moet de Gezondheidsraad (Gr) advies uitbrengen aan de minister. Vervolgens moeten er vaccins geselecteerd worden en besteld. Dit proces duurt ongeveer 2 jaar. Nu uit verschillende studies meer gegevens over de voordelen van HPV-vaccinatie voor jongens beschikbaar komen, zou de minister opnieuw advies aan de Gr kunnen vragen. Op dit moment kunnen we niet aangeven wanneer een advies beschikbaar komt.

NVKP: In Amerika is het in 2016 ingevoerd, ondanks dat het om zeer zeldzame vormen van kanker gaat.

TOESTEMMING VAN OUDERS NODIG?

Heeft een meisje van twaalf jaar (of ouder) voor de HPV-vaccinatie toestemming nodig van de ouder(s)?

RIVM: Nee, volgens de Wet op de Geneeskundige

Behandelingsovereenkomst is toestemming van de ouders niet nodig. Wij adviseren ouders samen met hun dochter een besluit te nemen over de HPV-vaccinatie.

NVKP: wees hier zeer alert op!! Belangrijk is dat zowel ouders als kind goed geïnformeerd zijn over de voor en tegens en van tevoren de bijsluiter hebben kunnen inzien. Het heeft natuurlijk de voorkeur dat het een weloverwogen keuze wordt van ouders en kind, een meisje mag zich achteraf nooit 'gedwongen' voelen.

Want op 28-10-2011 is de Wet op de Geneeskundige Behandelingsovereenkomst gewijzigd:

Voor 12 tot 16-jarige kinderen mag een kind zelf kiezen voor een vaccinatie. De ouders hebben hier geen zeggenschap over. Geldt trouwens ook voor abortus. Voor alle andere medische handelingen dienen ouders in deze leeftijdsgroep expliciet toestemming te geven.

Dit principe is voor medische behandelingen nader uitgewerkt in de WGBO. Wie de arts moet informeren en om toestemming vragen voor een medische behandeling, hangt af van de leeftijd van de minderjarige patiënt:

- Bij kinderen tot 12 jaar is de toestemming van de ouders/voogden vereist. Toestemming van het kind is niet nodig, maar deze heeft wel recht op informatie. De arts moet de voorlichting afstemmen op het bevattingsvermogen van het kind.
- Bij jongeren van 12 tot 16 jaar is de toestemming van de ouders/voogden en van de jongere zelf vereist. In twee uitzonderingsgevallen is de toestemming van alleen de jongere voldoende.
 - Als het niet behandelen van de jongere voor hem ernstig nadeel oplevert (denk aan geslachtsziekte, vaccinatie) hoeven de ouders over de behandeling niet te worden ingelicht.
 - Als de behandeling de weloverwogen wens is van de jongere (denk aan abortus, vaccinatie). In dit geval dient de arts in principe wel met de ouders/voogden te overleggen, maar het goed hulpverlenerschap kan met zich meebrengen dat zij over de behandeling niet worden geïnformeerd.

Ook in deze leeftijdscategorie dienen de jongeren naar hun bevattingvermogen te worden geïnformeerd over de behandeling.

- Jongeren vanaf 16 jaar beslissen zelfstandig en hebben een zelfstandig recht op informatie.

**Licht gewijzigde versie d.d 28 oktober 2011
KNMG-Wegwijzer dubbele toestemming gezagdragende ouders voor
behandeling van minderjarige kinderen.**

In deze wegwijzer geeft de KNMG-antwoord op de vraag of een arts, voorafgaand aan een medische behandeling van een minderjarig kind, altijd toestemming moet hebben van beide met gezag belaste ouders. De wet gaat hiervan uit, volgens de rechter hoeft dit niet altijd.

Wie beslist? De hoofdregels

Over een kind jonger dan 12 jaar, beslissen degenen die het gezag over het kind uitoefenen. Meestal hebben beide ouders van het kind het gezag, soms ligt het gezag bij één ouder, soms bij een of twee voogden.¹ Zijn er twee gezagsdragers, dan beslissen zij samen. De mening van het kind doet formeel niet ter zake, maar speelt in de afwegingen wel een rol.

Is het kind 12 maar nog geen 16 jaar oud, dan is naast de toestemming van de gezagdrager(s), ook de toestemming van het kind zelf vereist.

Is het kind 16 of 17 jaar, dan beslist hij zelfstandig.

Is een kind wilsonbekwaam, dan beslist/beslissen de gezagdrager(s).

<https://www.knmg.nl/pdf/dubbele-toestemming/>

De NVKP is van mening dat de HPV-vaccinatie één groot gezondheidsexperiment is. Informeren u en uw kind zich dus goed: het hoofdstuk:

<http://nvkp.nl/fileadmin/nvkp/pdf/Dossiers/HPV.pdf> en het uitgebreide dossier:

[http://nvkp.nl/fileadmin/nvkp/pdf/Dossiers/HPV dossier website mei2015.pdf](http://nvkp.nl/fileadmin/nvkp/pdf/Dossiers/HPV_dossier_website_mei2015.pdf)